

ବଳିପ୍ରଥା ବିତର୍କ ବଳୟରେ

■ ବରଦା କାନ୍ତ ମହାନ୍ତି, ଏଲ୍.ଏଲ୍.ବି ଆକାଦମ ସଭ୍ୟ, ରାଜ୍ୟ କାବେ ନିଷ୍ପରତା ନିରାକରଣ ସମିତି ସାମନ୍ତସାହି ନୂଆ ଜଲୋନୀ, କଟକ-୧

ଭଗବତ୍ ଗୀତାରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କହିଛନ୍ତି,
“ଅଦୈଷ୍ଠ ସର୍ବଭୂତାନ୍ଂ ମୈତ୍ରିଃ କରୁଣା ଏବତ ।
ନିର୍ମମୋ ନରହଂକାରଃ ସମନୁଷ୍ଠ ସୁଖସମା”

ଅର୍ଥାତ - ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଦ୍ଵେଷ ଭାବ ପରିହାର କରି ମିତ୍ର ସ୍ଥାନରେ ଦୟା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ହେଉଛି ମୋ ପ୍ରତି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉକ୍ତି ।

ଭାରତର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ସ୍ଵର୍ଗତ ପଣ୍ଡିତ ଜବହାରଲାଲ ନେହେରୁ କହିଥିଲେ “Real kindness comes from a sense of friendship with animals” ମନୁଷ୍ୟ ପଶୁସମ୍ପର୍କ ସହାୟତା ଓ ବନ୍ଧୁତା ସବୁ ସମୟରେ ନେରୁଥିଲା, ନେଉଛି ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ ନେବ ମଧ୍ୟ । ଏହି ଜୀବଜଗତ ଓ ପ୍ରାଣୀଜଗତ ପରିବେଶ ତଥା ପ୍ରକୃତିକୁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ମଣ୍ଡିତ ତଥା ସୁଶୋଭିତ କରି ମନୁଷ୍ୟର ସୁଖଶାନ୍ତି ଓ ଆନନ୍ଦକୁ ବର୍ଦ୍ଧନ କରିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଗ୍ରାମୀଣ ଅର୍ଥନିତୀରେ ମଧ୍ୟ ସହାୟକ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

ଭବବାନଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ସୃଷ୍ଟି ବିବିଧ, ସଜୀବ ଓ ନିର୍ଜୀବ ବସ୍ତୁରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ, ମାତ୍ର ପୃଥିବୀରେ ମନୁଷ୍ୟ ଓ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ପରି ପ୍ରାଣୀର ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି ଭଗବାନଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅବଦାନ ।

ସମ୍ରାଟ୍ ଅଶୋକ ଓ ବାଦଶାହା ଆକବରଙ୍କର ଜୀବେଦୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶିକ୍ଷା କାହାକୁ ଅବିଦିତ ନୁହେଁ । ଜୀବନ ରକ୍ଷାକାରୀ ଔଷଧ ଉତ୍ତାବନ ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବହୁତ ପଶୁପକ୍ଷୀ ନିଜର ଜୀବନ ମଣିଷର ସ୍ଵାର୍ଥ ପାଇଁ ବଳି ଦେଇଥାନ୍ତି । ଧର୍ମ ନାମରେ ଓ ଅନ୍ଧ ବିଶ୍ଵାସର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ବହୁ ନିରାହ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଧର୍ମପାଠରେ ବଳି ମଧ୍ୟ ଦଆଯାଇଅଛି ।

କାଳରାତ୍ରି - କାଳିପୂଜା ପାଇଁ ଦାପାବଳି ରାତ୍ରି ଓ ଦାରୁଣ (ରାତ୍ରି) - ଦୁର୍ଗାପୂଜା ମହାଷ୍ଟମୀରେ ଅନେକ ପାଠରେ ପଶୁବଳି ପ୍ରଥା ଏବେ ବି ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି । ଅନେକ ପାଠରେ ଏ ପ୍ରଥା ବହୁ ଜନନାୟକ, ସମାଜସେବା, ପଶୁପ୍ରେମୀମାନଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ ହେତୁ ବନ୍ଦ ହୋଇସାରିଲାଣି ।

ସାର୍ବଜନୀନ ଜନନୀ ଦେବୀଙ୍କ ପାଠରେ ବଳିପ୍ରଥା ଏକ ସମସ୍ୟା ସଂକୁଳ ପ୍ରଶ୍ନ । ଏହା ଏବେବି ବିତର୍କର ବଳୟରେ ପୁରିପ୍ରକାଶମାନ ରଚିରୁପା ଜଗତ ବା ପ୍ରକୃତି ନାରୀ ସ୍ଵରୂପା ମହା ସୃଷ୍ଟି ପାଳନର ପ୍ରତିପୋଷଣକାରିଣୀ, ଏଣୁ ପ୍ରତିହିଂସା ବା ଦ୍ଵେଷ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଅସମ୍ଭବ, ଚଣ୍ଡାରେ ଏଥିପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମରତା ଦେବୀଙ୍କ ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ଲେଖାଯାଇଛି ‘ତିରେକୃପା ସମରେ ନିଷ୍ପରତା’ ।

ଶତାଧି ଶତାଧି ଧରି କେଉଁ ବଳିପ୍ରଥା ଅନୁଭୂତି ଏବଂ ପରମ୍ପରାକୁ ଧରି ରଖୁଥିଲା ତାହା ଉପରେ ବିଜ୍ଞାନୀ ଏବଂ ଜନନାୟକମାନେ କହନ୍ତି ।

ଏହା ମନୁଷ୍ୟର ଅଚେତନ ଓ ଅବଚେତନରେ ଥିବା ପଶୁ ପ୍ରକୃତିର ବଳି । ଭାରତ ଇତିହାସକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଜଣାଯାଏ ମୋଗଲ, ଅଫଗାନି ଶାସନର ବିନାଶ ଏହି ଜୀବବଧ ତଥା କୁମ୍ଭବର୍ଦ୍ଧଷୁ ମାଂସାହାର ପାଇଁ ଘଟିଥିଲା । ପଶୁବଧ ଠାରୁ ଆହୁୟ ବଧ ଯାଏ ସମୟ କ୍ରମେ ଏମାନଙ୍କ ରକ୍ତକୋଷରେ ବସା ବାନ୍ଧିଥିଲା ।

ଆଗକୁ ସମୟ ଆସିବ ଯଦି ଏପରି ମାସାହାର ପ୍ରକୃତି ମନୁଷ୍ୟର ବଢ଼ିଗାଲିବ । ପଶୁପାଳନ, ପଶୁସଂପଦ ଅଭିବୃଦ୍ଧିରେ ବିଧିପ୍ର ଜନସମ୍ପଦ ହାନି ଘଟିବ । ଏହାପରେ ବର୍ଷାହାନି, ଶସ୍ୟହାନି ହେବ ଫଳରେ ଏକ ବିକଳାଙ୍ଗ ଶ୍ରୀହୀନ ପୃଥିବୀ ହୋଇଯିବ, ତେଣୁ ପଶୁହତ୍ୟା ବର୍ଜନୀୟ ହେବା ଉଚିତ, ବଳିପ୍ରଥାକୁ ପରମ୍ପରା ସଂଯୁକ୍ତ କରିବା ଏବଂ ଅନ୍ଧ ବିଶ୍ଵାସର ପ୍ରତୀକ କରିବା ସହିତ ଅନ୍ୟ ଯେଉଁ ପ୍ରମୁଖ ଚିରା ମନକୁ ଆସେ ତାହା ହେଉଛି ‘ଜୀବେଦୟା’ ତତ୍ତ୍ଵ ସମ୍ବଳିତ ବଳିପ୍ରଥା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦ ।

କରୁଣ ଚିକ୍କାର ଭିତରେ ଋକ୍ତ କୁହୁବୁହୁ ନିଷେଦ ଆଣ୍ଠି ଓ ଗଣ୍ଠିମୁଣ୍ଡ ବିହିନ ବହୁ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟ ଅତତଃ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଶା, ଚିତାନାୟକ, ଜନନାୟକ, ପ୍ରଶାସକ, ସମାଜସେବା, ସ୍ଵେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଗଠକମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ବେଳିତ କରୁ, ଫଳରେ ବଳିପ୍ରଥା ଭଳି କୁସଂସ୍କାର ପ୍ରଥା ସମାଜରୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଲୋପ ପାଇଯାଉ ।

